

dood, die de paarden voortdrijft, dat alles uitgedrukt met een gierigheid van lijn, als ware een streepje te veel een blijk van spilzucht geweest. En als gij om Lucas van Leyden vraagt, bedenkt dan dat deze meester eigenlijk meester was in de kopergravure, gij zult bij het bezien der houtsneden nog meer bewondering voor hem voelen, en niet nalaten om ook de portefeuille met gravures te vragen. In de 16e eeuw ontstaat de prentkunst, nu worden de prenten van hout en van koper gedrukt, niet meer alleen voor boekversiering of met bepaalde min of meer huishoudelijke bedoeling zooals de blokdrukken hadden, maar gelijk schilderijen als kunstproducten.

En van de eerste reeds dadelijk zoo rijpe oogst blijkt een goed deel van italiaanschen bodem te zijn en uit de clair-obscur der zuidelijke landen spreekt een nieuwe stem, het geluid der werkelijkheid u aan.

Ziet hoe daar de forsche krijgsman, de Achilles loopt met opgeheven zwaard, ziet op andere prenten de krijgers in schrikkelijk gewoel en ook de meer realistische interpretatie der gewijde voorstellingen, en ge

voelt hoe geheel anders de 16e eeuw tot u komt dan de 14e en 15e die in droomerigen eenvoud voortgleden. Reeds de doodendans van Holbein is een schok, zoo wat voorstelling betreft als uit prentkundig oogpunt, als vrije realistische afbeelding.

Maar grooter zwier spreekt nog uit de

clair-obscur, de van drie houtblokken gedrukte als sepiateekeningen uitziende prenten, soms ook in andere tinten behandeld, en als de houtsnede begint te wijken voor de kopergravure, dan handhaaft zich de clair-obscur nog bij een der grootmeesters van die kunst, bij Hendrik Goltzius, den Haarlemmer, die van 1558 tot omstreeks 1617 de roem was van die zwaar bezochte stad.

Beziet ge Goltzius, verzuimt dan niet om u ook het werk van Businck te laten voorleggen, het Rijks Prentencabinet is zoo wel voorzien dat ge zelden te vergeefs zult aankloppen wanneer ge

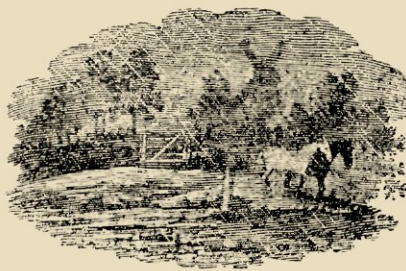
kennis wilt maken met een of anderen ouden meester.

Geen werk is beter geschikt om de drie houtblokken, waarvan die prenten zijn gedrukt er uit te visschen dan dat van Businck, het leert u bij aandachtige beschouwing de kunst geheel doorvoelen, beter dan ik u er

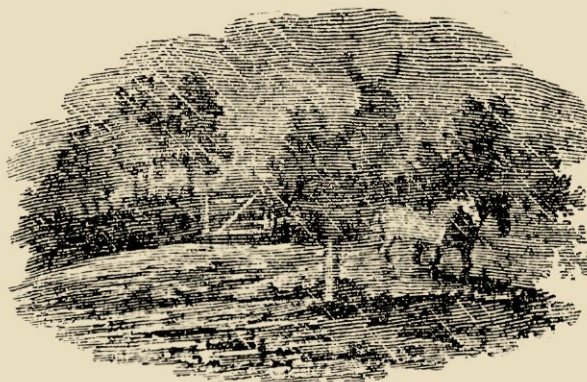
van vertellen kan. En hebt ge ze eenmaal in u opgenomen, let dan maar eens op bij veilingen en bij de antiquairs, de goede clair-obscurs ze komen nog menigmaal voor en ze vallen u voor weinig geld in handen.

Terwijl de Italianen A. da Trento, Boldrini, Ugo da Carpi, Scolari e.a. uitmunten door gedurfde kleurschakeering, toont het werk van Abraham Bloemaert het bijzondere, dat de tinten van houtblokken en de omtrekken van een koperen plaat zijn gedrukt.

Is dat vooruitgang geweest of *décadence*?

SLOTVIGNET VAN EEN DER HOOFDSTUKKEN VAN BEWICK, BIRDS.

VERGROOTING VAN EEN SLOTVIGNET UIT BEWICK, BIRDS.